



# Obecné NOVINY

Občasník obce Ďanová  
Pre vnútornú potrebu

21. vydanie

Ročník VI.

Číslo 1

26. máj 2021

## Malá obec uprostred turčianskej záhradky – obľúbené miesto pre oddych



Už druhú jar sledujeme vyšší záujem o prechádzku, pobyt v prírode či šport v okolí našej obce. Svetová pandémia v mnohom zmenila správanie ľudí a ich návyky. Znovu citlivejšie vnímame svoje okolie a prostredie, v ktorom žijeme. „Práca z domu“, dištančná výučba žiakov a práca v ťažkých „kovid“ podmienkach si žiada vyčistiť a vyvetrať myseľ. Pokoj a relax v prírode naša obec dokonale poskytuje, to tvrdia rodičia s deťmi, ktorí našu obec predtým nepoznali. Miestni im dávajú za pravdu a sú radi, ak k nám chodia slušní ľudia, po ktorých zostáva poriadok.

Snímka: Pohľad na Ďanovú z dronu (apríl 2021)

### ■ Sčítanie obyvateľov 2021

Počas jarného sčítania obyvateľstva sa v našej obci elektronicky sčítalo 552 občanov, čo je 96,5% obyvateľov Ďanovej. Starosta obce Miroslav Ďanovský ďakuje občanom, že využili možnosť sčítať sa elektronicky, historicky prvý raz, k čomu všetci pristupovali naozaj seriózne. O výsledkoch sčítania budeme bližšie informovať po zverejnení výsledkov celonárodného sčítania 2021 štatistickým úradom Slovenskej republiky.

### ■ Pod'akovanie

Na prelome rokov sme všetci prežívali ťažké obdobie. I keď každý máme svoje starosti, predsa len je dobre, ak si všímame svoje okolie. Naši občania J. Žúbor, M. Kubizňa, M. Buocik, rodina Michalková a predavačky z predajne potravín zistili núdzny stav iných našich občanov a urobili potrebné kroky, aby im pomohli. Všetkým, ale i tým, o ktorých ani nevieme, ďakujeme, že si všímame a pomáhate.

## Po stopách starých rodičov

Napíšem Vám jeden zaujímavý príbeh, ktorý sa stal v Ďanovej v septembri 2019. V jedno nedeľné popoludnie zastalo na konci dediny auto, mladý pán, ktorý z neho vystúpil bol sprievodca dvoch turistiek z USA, ktoré prišli pozrieť rodisko svojich starých rodičov. Predstavil mi 80 ročnú Sally Ivaska z Chicaga a 50 ročnú Amy McCarthy z Colorada, kde býva blízko Rocky Mountains. Boli to mama s dcérou, ktoré sa rozhodli, že pri svojich okrúhlych životných jubileách podniknú cestu do Európy. Prileteli do Viedne, kde strávili krátky čas, potom ich sprievodca odviezol do Bratislavy, ktorú si taktiež pozreli a z nej si vycestovali na jednodňový výlet do Ďanovej, potom odcestovali do Prahy. Svokrovci Sally a starí rodičia Amy, Jozef Ivaška a Zuzana Pakánová, boli obidvaja z Ďanovej. Svadbu mali v roku 1925 v kostole v Necpaloch, aj ten Sally a Amy navštívili.

Sprievodca ich v Ďanovej zaviedol na cintorín, kde našli hrob prastarého otca Jozefa Pakána, ktorý zomrel po oslobodení Ďanovej v apríli 1945. Fotku jeho náhrobného kameňa mali v USA a podľa nej ho našli.

Ivaškovci boli štyria bratia a všetci emigrovali do USA, bývali vedľa Vrtiakovcov. Dvaja bratia Jozef a Gustáv sa zosobášili s dvoma sestrami Zuzanou a Máriou Pakánovou. Po svadbe bývali v Ďanovej, narodili sa im tu deti, potom odišli do USA. V roku 1932 sa vrátili, no pred začiatkom vojny znovu odišli do Chicaga. Eduard, manžel Sally, narodený 1937 sa už nikdy na Slovensko nevrátil, aj keď po tom túžil. Zomrel 57 ročný.



**Fotografia zo 4. októbra 1925: Svadba Zuzany Pakánovej a Jozefa Ivašku.**

Prvý rad zľava: druhá v bielej šatke Emília Bernátová, pred ňou sediaci chlapček jej syn Jozef Bernát.  
Tretí rad v strede: Emília Šušlíková. Posledný rad sprava: druhý Ondrej Kapusta

Sally priniesla so sebou niekoľko fotografií po svokrovcoch. Dve svadobné, fotku rodinných hrobov na cintoríne, pohľad na Ďanovú odfotený z Hrádku a fotku Jozefa Ivašku z vojenčiny. Pri pohľade na jeho ateliérovú fotku v uniforme som si uvedomila, že v rovnakom prostredí je odfotený aj môj starký Ján Pakán. Išla som ju vybrať zo starého albumu a položila na stôl v altánku vedľa fotky z USA. Sally

vedela, že jej svokor bol narodený v roku 1900 a bol na vojenčine v Levoči. Môj starký bol jeho vrstovník a tiež vojenčil v Levoči. Mala aj spoločnú fotku vojakov, kde stáli vedľa seba. Tak po sto rokoch sa ocitli vedľa seba na stole dve rovnaké fotky, pričom jedna bola celý čas opatrovaná v Amerike.

Svadobné fotky, ktoré uverejňujeme, nám sprítomňujú, ako pred takmer 100 rokmi vyzerali svadby v Ďanovej. Veľa svadobčanov, družičky s kyticami, naša d'anovianska kapela, svadobná torta... Niektorých sa nám podarilo identifikovať, čo sa Sally zdalo úžasné. Snáď tam niektorí spoznáte svojich starých rodičov a rodičov. Sú tam Bernátovci, Pakánovci, Kapustovci, Králikovci, Šušlíkovci, Kašubovci. Kto bude mať záujem, môžeme mu fotky poslať e-mailom.



#### **Fotografia zo 17. novembra 1928: Svadba Márie Pakánovej a Gustáva Ivašku.**

Prvý rad zľava: druhý sediaci s klobúkom v ruke Juraj Bernát (zo Starého dvora), tretí Ondrej Bernát (zo Šípkovských), štvrtý Jozef Pakán s manželkou (rodičia nevesty).

Prvý rad sprava: dievčatko v bielych šatách Emília Bernátová opretá o svoju mamu (dcéra a manželka Ondreja), kľachiace dievčatko s kyticou v tmavých šatách Anna Bernátová (vydatá Šplhová), za ňou v bielej šatke jej mama Emília Bernátová (dcéra a manželka Juraja).

Druhý rad zľava: Ondrej Kapusta s klarinetom, Ján Králik na rukách s dcérou Boženou (vydatou Ľaučekovou) a manželkou.

Tretí rad zľava: Jozef Frol'a s husľami, Anna Kapustová (vydatá Blahová), Anna Bartošová (vydatá Pakánová), Emil Pakán. Posledný rad druhý sprava: Ján Pakán (Balkeje).

Takýchto emigrantov z Ďanovej bolo viac. Odišli nielen do USA, ale aj do Argentíny, niektorí zostali po svojich obchodných cestách aj v Rusku. Niektorí sa vrátili, nakúpili pozemky, chceli gazdovať, no po roku 1948 prišli o všetko, čo si tvrdou prácou nadobudli. Niektorí váhali a nevedeli, kde sa usadiť. Niektorí ostali

v cudzine v presvedčení, že tam sa budú mať lepšie. Ich neprededené pozemky dodnes spravuje Slovenský pozemkový fond... O niektorých ďalších si snáď napíšeme v ďalších vydaniach.

Sally mi v e-mailovej správe po návrate do USA napísala, že návšteva Ďanovej bola pre nich

najkrajším zážitkom z celej cesty po Európe. A to navštívili pamiatky vo Viedni, Bratislave a Prahe. Splnilo sa im priam neuveriteľné, že po toľkých rokoch sa v Ďanovej mohli stretnúť s Pakánom, ktorý sa pamätá na Amynho prastarého otca Jozefa a strýka Milana, s ktorým chodil nejaký čas do ďanovianskej školy, kým natrvalo odišli do USA. V poslednej správe mi písala, že je veľmi rada, že stihli cestu absolvovať pred pandemiou coronavírusu, lebo teraz by to už nebolo možné.



Fotografia: Sally Ivaska s dcérou Amy McCarthy v kostole v Necpaloch.

Na cintoríne je zopár starých pomníkov, ktoré už ledva stoja. Mnohí si pomyslíme, že títo zosnuli už nikoho nemajú a nik si už na nich nespomenie. A na druhom konci sveta, niekto roky odkladá ich fotografiu a túži vidieť ich rodný kraj. Niekomu sa túžba splní, inému nie...

### **Pamätáte sa ?**

Nedávno mi prišli pod ruku tieto fotografie, ktoré som odfotila na jar roku 1995, kedy sme sa všetci svorne zúčastnili brigády pri výkopových prácach, aby Slovenské telekomunikácie mohli položiť do zeme telefónny kábel a obyvatelia Ďanovej mohli mať konečne telefónne prípojky. Brigáda sa uskutočnila na začiatku starostovania Jána Revúsa a zúčastnilo sa jej asi 60 ľudí, ktorí dobrovoľne a zadarmo vykopalí hrádzu v kolónii za vodou. Úsek od Agáta po Krochtiakovcov vykopal na UNC Miloš Buocik.

Dnes to znie takmer neuveriteľne, no do tejto doby bol telefón len u Králikov, na obecnom

úrade, JRD, v Jednote a k tomu 3 podvojnú linky do súkromných domov.

Všetci sme boli nadšení, že konečne si môžeme z domu zavolať svojej rodine, kamarátom a kadečo si vybaviť. Na bývalom obecnom úrade sa zriadil aj telefónny automat. Mnohí sme mali podvojnú linky so susedmi.

Za 26 rokov sa všetko zmenilo tak, že pevné linky sme mnohí odhlásili a všade chodíme s mobilom, aj keď nie všetci máme dobrý signál.

Dokázali by sme sa takto zorganizovať aj dnes?



Brigádnic: M. Samčík, J. Adamiš



Brigádnic: M. Barát, J. Barát, J. Boďa, M. Hamzová, M. Ďanovská, Ľ. Chromčík, v pozadí V. Hrivnák



Brigádnic: sprava J. Hamza, bývalý starosta V. Šmál, J. Škuta, M. Škuta, V. Šmál ml.

## **Sloboda je zodpovednosť**

Už vyše roka čelíme svetovej pandémie. Náš život sa kvôli nej zmenil. Na jednej strane je ohromné nasadenie tých, čo sa starajú o postihnutých, na strane druhej sa veľa zľahčuje. Každý má právo rozhodnúť sa akú vážnosť pripisuje pandémie, ba nemusí tomu ani veriť. Mal by si však uvedomiť, že stav postihnutých alebo ich smrť, môžu byť dôsledkom aj nášho konania. Svoj podiel zodpovednosti má každý z nás. Nemusíme so všetkým súhlasiť, no k zdraviu iných ľudí by sme mali mať rešpekt.

**Náš facebookový bača Roman Podhradský opísal svoju skúsenosť s ochorením a stratou milovanej mamy takto:**



*Žijem, dýcham a vážim si príležitosť žiť. Korona nebolí, keď ju vnímame cez správy z médií. Pocítíme ju, keď sa dotkne nás alebo nám blízkeho človeka. Bolí to, keď sa nakazíme aj napriek prísnyim preventívnym opatreniam. A bolí ešte viac, keď vidíme blízkeho človeka ako v teplotách týždeň lapá po dychu a neustále zápasí s kašľom ako tuberák. Najväčšou ranou je, keď váš blízky človek tento boj prehrá.*

*A tak chuť žiť je s pribúdajúcim vekom u človeka stále väčšia. Želáme si zdravie, prajeme si dlhovekosť, chceme sa tešiť z detí a vnúčat. No zrazu príde vírus a v priebehu niekoľkých dní sú všetky plány naruby. Človek mieni, život mení. V tom sa skrýva čaro života, ktorý prináša nielen radosť, ale aj bolesť. Žime ho preto zodpovedne, ohľaduplne pristupujeme aj k spoločnosti, lebo zajtrajšok nemá istý nik z nás.*

**Na covidovom oddelení pracuje aj Renátka Kubizňová a toto je jej skúsenosť:**

*Je ťažké opísať v pár riadkoch našu prácu v nemocniciach a to, s čím sa každý deň stretávame. Ako sestra pracujúca na oddelení ARO, v záchrannej službe či na kardiologickom oddelení*

*som sa často stretávala so smutnými osudmi aj smrťou pacientov. Avšak to, čo sa za stenami nemocníc deje teraz, je niečo úplne iné. Nápor pacientov v nemocniciach je od jesene minulého roku veľmi veľký.*

*Keď sa človek dostane do situácie, kedy pľúca nie sú schopné zabezpečiť adekvátnu výmenu krvných plynov, ocitá sa na prahu medzi životom a smrťou. Starostlivosť o takýchto ľudí si vyžaduje množstvo neviditeľných úkonov. Pacient v umelom spánku na pľúcnej ventilácii nie je schopný si zabezpečiť nič zo základných biologických funkcií. Sledujeme a monitorujeme životné funkcie, neurologický stav, akúkoľvek zmenu dýchania, krvného tlaku, tepu, teploty. Zabezpečujeme im hygienu, výživu aj polohovanie, sú odkázaní na komplexnú ošetrovateľskú starostlivosť.*

*Priebeh nákazy COVID-19 je nevyspytateľný. Nieкто ho má ľahký, pre niekoho je dôvodom smrti. No už teraz vieme, že často zanecháva nezvratné poškodenia či komplikácie organizmu.*

*Nedostatok zdravotníckeho personálu sa odzrkadľuje na počte hodín strávených v zamestnaní. Je potrebných veľa síl. Psychických i fyzických. V práci denne trávime niekoľko hodín v ochranných oblekoch, respirátoroch, rukaviciach. Nemôžeme sa kedykoľvek napiť, najesť, prípadne ísť na toaletu. No pre mňa je najťažšie pozorovať trápenie nielen samotného pacienta, ale aj jeho rodiny. O to viac, keď medzi chorými nevládne leží príbuzný, kamarát či známy bojujúci o život. Prácu si nosíme aj domov. Stále ich máme pred očami, kladieme si otázky, ako sa majú, či prežijú do ďalšej služby, myslíme na ich rodiny...*

*Po toľkých hodinách strávených v zamestnaní na oddelení, po modlitbách príbuzných pri lôžku ťažko chorého, po smutných telefonátoch, ktoré oznamovali koniec, máme len jedinú želanie a to, aby VŠETCI k pandémie pristupovali s určitou dávkou rešpektu, VŠETCI sa už predsa chceme vrátiť k normálnemu životu. A my zdravotníci konečne k svojim deťom a rodinám.*



**Všetkým chorým prajeme skoré uzdravenie.  
Zdravotníkom ďakujeme,  
že sa celkom vložili do boja s pandemiou.**

## Rozlúčka s Vladimírom Šmálom

V najmrazivejší deň tohtoročnej zimy 18. januára 2021, sme sa naposledy rozlúčili s naším spoluobčanom a dlhoročným pracovníkom obecného úradu pánom Vladimírom Šmálom, ktorý nás opustil 13. januára 2021. O 11 týždňov neskôr, posledný marcový deň, sme sa rozlúčili s jeho manželkou Annou Šmálovou, dlhoročnou účtovníčkou obce. V harmonickom manželstve spolu prežili 60 rokov.

Všetci sme dúfali, že v máji mu budeme blahoželať ku krásnemu životnému jubileu 90. rokov, že uverejníme s ním rozhovor na stránkach obecných novín a zaspomíname na staré dobré časy Ďanovej.

28 rokov stál na čele našej obce ako tajomník, predseda, starosta. Na MNV prišiel pracovať 1. augusta 1966 ako tajomník MNV a od roku 1976 vykonával funkciu predsedu MNV až do roku 1990. Vo voľbách v roku 1990 bol zvolený za starostu obce a túto funkciu vykonával do konca roku 1994, keď odišiel do dôchodku.

Za prácu pre rozvoj obce obdržal viacero pochvalných uznaní a ocenení. Najvyššie za zásluhy o rozvoj Stredoslovenského kraja v máji 1981. Bol posledným predsedom Zväzu protifašistických bojovníkov v obci, členom viacerých spoločenských organizácií. Pomáhal Urbárskemu pozemkovému spoločenstvu Ďanová.

**Vladimír Šmál venoval veľkú pozornosť rozvoju obce. Za jeho pôsobnosti sa v obci uskutočnilo:**

- vybudovanie rybníka
- výstavba miestnych komunikácií
- oplotenie cintorína
- výstavba obchodu v akcii Z
- regulácia potoka
- úprava a spevnenie brehov Blatnického potoka
- vybudovanie vodovodnej siete
- elektrifikácia kultúrneho domu
- prístavba spoločenskej miestnosti a sociálnych zariadení v kultúrnom dome
- výstavba budovy materskej školy
- výstavba šatní telovýchovnej jednoty
- výstavba domu smútku
- výstavba hospodárskych skladov pre obec
- vybudovanie pamätníka SNP

Do konca svojho života sa zaujímal o dianie v obci, pamätal si všetky udalosti, ktoré sa v Ďanovej uskutočnili. Aj vo vysokom veku rád pestoval zeleninu vo svojej záhrade.

90 rokov prežil v Ďanovej, tretinu svojho života venoval jej budovaniu a rozvoju.

**Jeho činorodá celoživotná práca si žiada náš obdiv, úctu a uznanie. Svoju prácu pre nás všetkých vykonával zodpovedne a čestne a za všetko mu s úctou ďakujeme.**

## Z našej materskej školy

Počas jari deti trávajú viac času v prírode. Na Deň matiek deti potešili srdiečka mamičiek kultúrnym programom, ktorý bol odvysielaný v obecnom rozhlase a pre zákaz stretávania im aspoň takto poďakovali za lásku a starostlivosť.

Materskú školu v súčasnosti navštevuje 37 detí, v septembri do prvej triedy ZŠ odíde 8 detí a rovnaký počet detí nastúpi v septembri do MŠ.



## ODPADY ZA ROK 2020

Vyprodukovali sme **147,72 t** odpadu  
Je to o **10 ton** menej odpadu ako v r. 2019

Vytriedené množstvo: **35,12 t**

Podiel triedenia stúpol na **23,77%**

Priemer na občana Ďanovej: 264 kg

Slovenský priemer: 421 kg

Priemer EÚ: 450 kg

Ďakujeme, že sa zapájate do triedených zberov, najviac to vidno pri plastoch a na vyvezenej tráve medzi pivnicami. Prispelo to k menšiemu množstvu odpadu, keďže z **popolníc** sa vyviezlo o **5,6 t** odpadu menej.

## TRIEDENÝ ZBER 2020

**Plasty:** 14,78 t - o 3,1t sme vytriedili viac

**Sklo:** 9,49 t - menej sme vytriedili

**Papier:** 2,4 t - menej sme vytriedili

**Šatstvo:** 2,3 t - menej sme vytriedili

**Kovový šrot:** 2,68 t - bol len 1 zber

**Elektronika:** 2,76 t - viac sme vytriedili

**Pneumatiky:** 320 ks pneumatík (jeseň/jar)

Prosíme občanov, aby odpad likvidovali podľa druhu. Nevyhadzujte odpad k potoku alebo do hrádzí... Pre čistotu obce by bolo fajn, keby aj deti hádzali smeti do koša a nie na zem. V plastových kontajneroch je často obuv, umelý stromček, elektrospotrebiče a iný odpad, čo tam nepatrí.

## BIO odpady

V ankete si občania Ďanovej vybrali domáce kompostovanie. Kompost alebo hnoj je výživa pre pôdu a po zaoraní je prirodzeným spôsobom zhodnotený. To je aj cieľ zákona. Kompostovanie je jednoduchý, lacný a k prírode najšetrnejší spôsob. Tým, že budeme kompostovať doma, sme splnili podmienku na trvalú výnimku z drahého odvozu, čím každý občan v tomto roku ušetril 5,30.-€ na poplatku za smeti.

### V ankete ste označili:

**Kompostér:** 84 domácností (45%)

**Kompostovisko:** 41 domácností (22%)

**Hnojisko:** 64 domácností (34%)

**Zbernú nádobu BRKO:** 4 domácnosti

### Správne nakladanie s BIO odpadom:

**Do popolníc sa už nevhadzuje bio odpad.**

**Väčšinu bio odpadu spracuje kompostér.**

**Zvyšný bio odpad sa vyváža na určené miesto.**

## Zo zimných a jarných aktivít

Počas pandémie sme viac času trávili v prírode. V zime ale aj počas jari bol dostatok možností na športové aktivity pre všetkých.



Partia chlapcov miesto tabletu chytila lopatu a urobila si cyklistickú dráhu.



Svoju rodnú dedinu pravidelne navštevuje aj Ján Bartoš so svojou rodinou.

## Jubilanti 2021



### 50 rokov

Mgr. Ivana Podhradská  
Zdeno Pakán  
Michaela Samčíková  
Ivan Wáclaviak  
PhDr. Martin Achimský  
Miriam Meňhertová  
Milena Wáclaviaková  
Dana Katreniaková  
Perla Hradňanská  
Mgr. Peter Šimo  
Jozef Bogár  
kpt. Miroslav Kubizňa

### 60 rokov

Ľubica Ďanovská  
Katarína Datková  
Ol'ga Martiniaková  
Milan Taraba  
Mgr. Pavel Taraba

### 65 rokov

Kristína Adamišová  
Kvetoslava Hudcová  
Ján Kľučiar  
Mária Králiková  
Štefánia Serátorová

### 70 rokov

Ing. Marián Brcko  
Ol'ga Lehotzká  
Igor Lehotzký  
Anna Malinová  
Ing. Štefan Mišota

### 75 rokov

Anna Barátová  
Anna Boďová  
Darina Kapustová  
Pavel Kľučiar  
Elena Kmeťová  
Emília Kováčová  
Anna Ševrlová

### 80 rokov

Ján Kováč  
Ol'ga Škutová  
Ján Štrbák  
Eva Šuteková

### 85 rokov

Božena Cígrová  
Mária Micháľková  
Ján Podhradský  
Jozef Šmál

**Všetkým srdečne blahoželáme.**  
(Spracované podľa evidencie obyvateľov.)

## NARODILI SA



Dominik KURHAJEC      Viktória HRADŇANSKÁ  
Alexandra HOLÁKOVÁ      Bruno BUCHA  
Klára ČIŽNIAROVÁ      Júlia KURHAJCOVÁ

**Vitajte medzi nami.**

## OPUSTILI NÁS

Ondrej Šutek, 19.12.2020, 84 r.  
Vladimír Bernát, 31.12.2020, 59 r.  
Libuše Hlobejová, 5.1.2021, 63 r.  
Vladimír Šmál, 13.1.2021, 89 r.  
Ján Malina, 23.1.2021, 68 r., rodák  
Ľudmila Majtánová r. Buociková, 74 r., rodáčka  
Mária Bernátová, 13.2.2021, 90 r.  
Paula Podhradská, 19.2.2021, 82 r.  
Adela Horváthová, 16.3.2021, 90 r.  
Anna Šmálová, 26.3.2021, 81 r.



**Nech odpočívajú v pokoji.**

### Vydanie pripravili:

Mgr. M. Taraba, Mgr. A. Šimová

### Jazyková úprava:

Mgr. E. Pakánová

### Spolupracovali:

Ing. M. Ďanovský, I. Branický, Ing. R. Podhradský,  
Bc. R. Kubizňová, S. Pakánová

Zdroje: OcÚ

### Vydáva: Obec Ďanová

Schválilo obecné zastupiteľstvo

Tlač: Fork, s.r.o., Martin

uznesením č. 13/2016



